

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 45 (1596)

2018. gada 14. novembrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2018. gada 45. nedēļā Latvijā

2018. gada 45. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 69 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	41. ned.	42. ned.	43. ned.	44. ned.	45. ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	976,9	1005,2	1025,9	1042,0	999,6	-4,1
	0-4	4993,5	5285,2	5314,7	5228,9	5095,5	-2,5
	5-14	2944,1	2881,2	2297,1	2888,8	2362,7	-18,2
	15-64	545,8	565,9	623,7	607,0	592,9	-2,3
	65 un >	187,8	212,9	239,8	172,8	320,9	85,7
Gripa	Vidēji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	5-14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	15-64	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	31,8	32,1	16,4	28,6	29,5	3,2
	0-4	80,8	77,5	0,0	44,4	59,3	33,3
	5-14	29,6	74,8	18,7	92,3	73,8	-20,0
	15-64	32,5	28,1	19,4	21,3	22,7	6,7
	65 un >	15,2	9,7	10,4	14,8	19,7	33,3

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 45. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 4,1%, vidēji reģistrēti 999,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (44. nedēļā – 1042,0 gadījumi uz 100 000 iedz.).

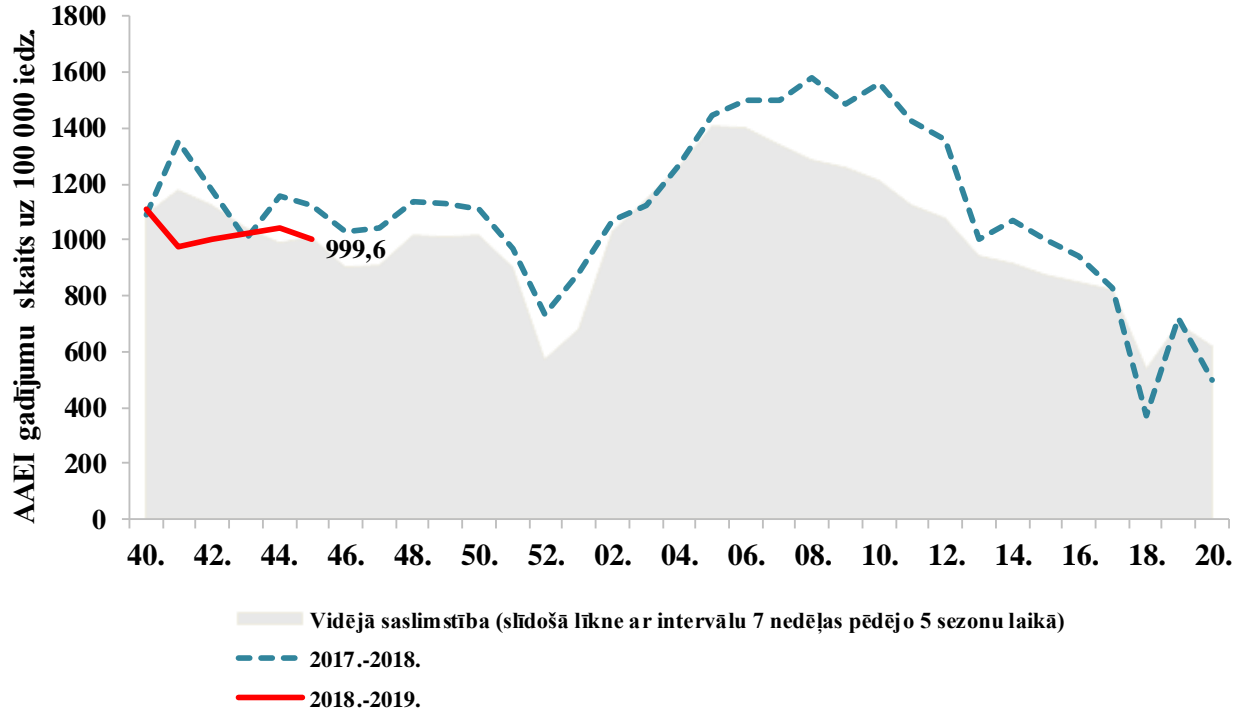
Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 45. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājusies par 3,2%, vidēji reģistrēti 29,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (44. nedēļā – 28,6 gadījumi uz 100 000 iedz.).

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

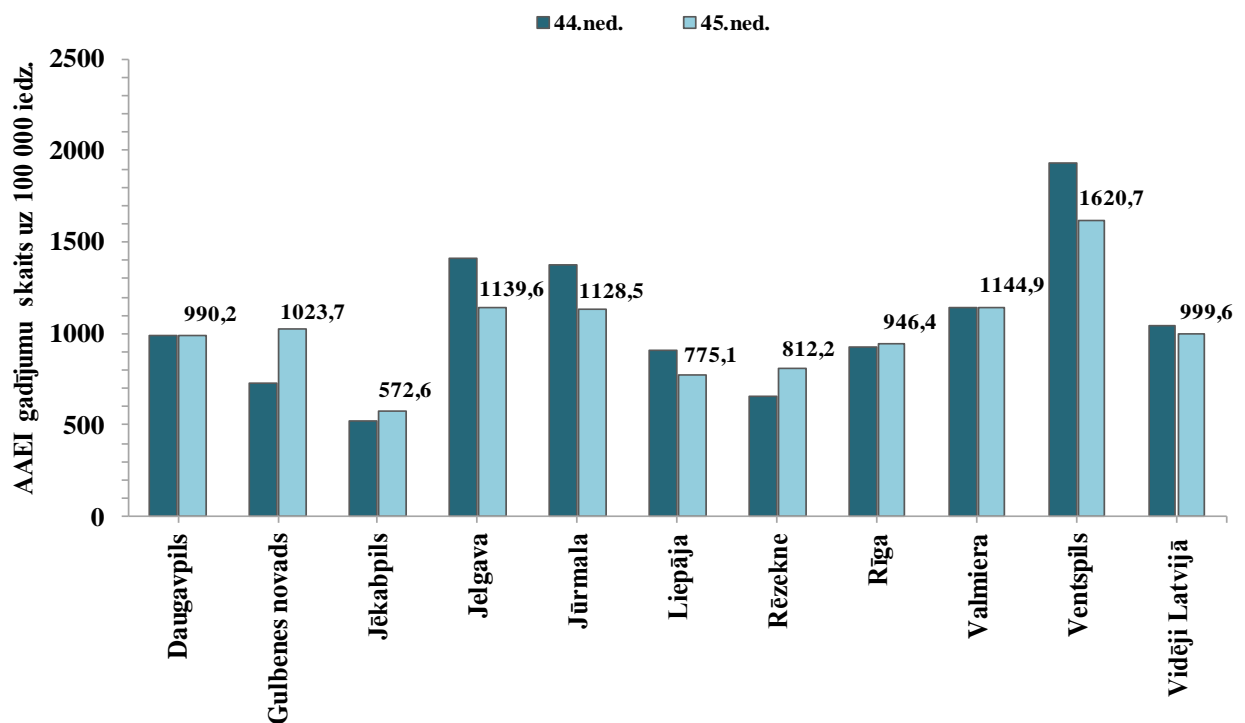
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2018.—2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2018. gada 45. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos bijusi nedaudz zemāka nekā iepriekšējā 2017.—2018. gada sezonas 45. nedēļas vidējais rādītājs, bet līdzīga pēdējo piecu sezonu vidējam rādītājam attiecīgajā laika periodā.

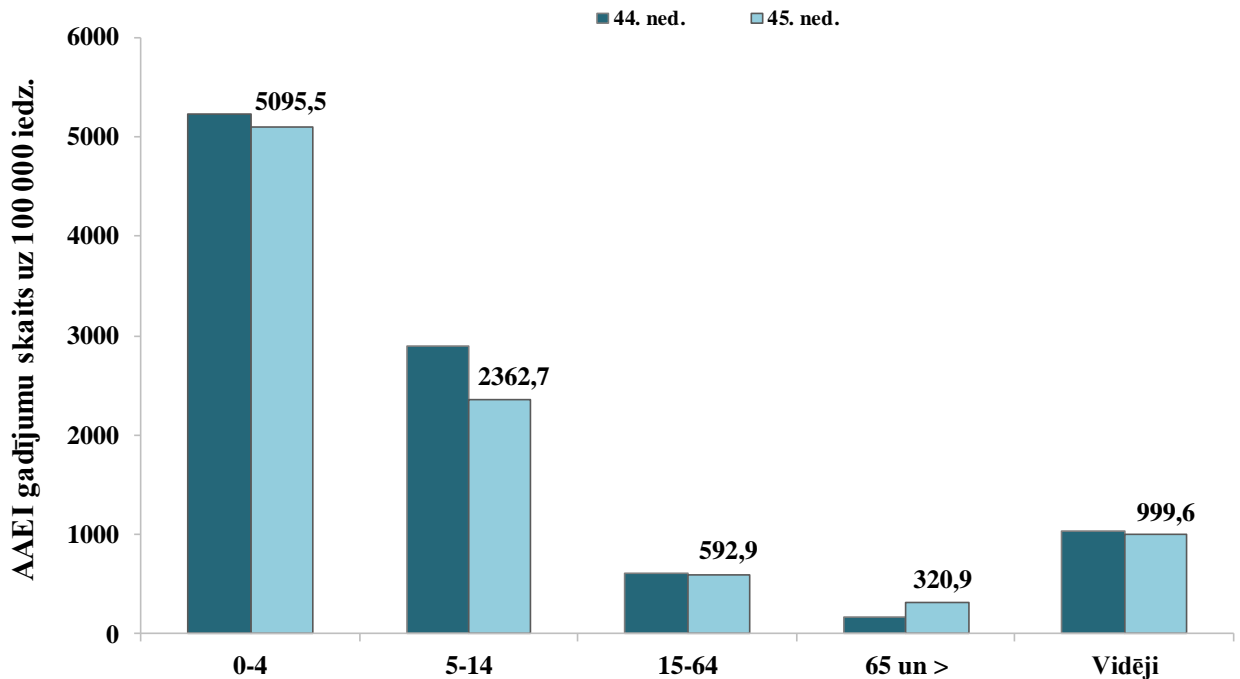
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 45. nedēļā tika reģistrēta piecās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām – Ventspilī, Valmierā, Jelgavā, Jūrmalā un Gulbenes novadā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies četrās administratīvajās teritorijās – Gulbenes novadā, Rēzeknē, Jēkabpilī un Rīgā.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 45. nedēļā tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā – 5095,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

Par stacionētiem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos

2018. gada 45. nedēļā par hospitalizētiem pacientiem gripas un gripas pneimonijas gadījumos slimnīcas nav ziņojušas.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2018. gada 45. nedēļā (ceturtdien) vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums bijis līdzīgs 44. nedēļas apmeklējumam – vidēji 92,9% skolēnu. Viszemākais vispārējo izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Jēkabpilī (88,9%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
41.	92,9	94,0	96,6	92,8	88,9	95,5	90,9	91,8	81,7	93,5	92,5
42.	94,3	91,7	94,4	95,6	88,2	94,5	93,9	92,0	91,4	93,2	93,0
43.	Brīvlaiks										
44.	94,4	94,6	89,2	94,9	94,2	94,0	93,1	91,4	92,0	94,0	92,9
45.	94,2	93,3	91,1	88,9	93,7	95,9	92,2	92,0	91,5	93,2	92,9
Salīdzinājumā ar 44. nedēļu (±)	-0,2	-1,3	1,9	-6,0	-0,5	1,9	-0,8	0,6	-0,5	-0,8	0,0

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

2018. gada 45. nedēļā (ceturtdien) pirmsskolas izglītības iestādes apmeklēja vidēji 78,5% bērnu, kas ir par 2,5% vairāk nekā iepriekšējā nedēļā (44. nedēļā – 76,0%). Viszemākais pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Valmierā (64,2%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
41.	72,8	82,0	80,7	80,3	79,3	78,6	84,9	89,1	80,0	75,5	79,8
42.	76,5	86,7	83,8	75,5	67,3	75,7	82,7	88,5	86,7	77,9	80,3
43.	71,2	64,8	64,9	65,3	63,9	66,5	83,1	71,7	66,7	67,3	69,3
44.	74,8	78,9	83,4	73,6	73,6	73,1	87,9	75,5	77,5	75,4	76,0
45.	77,3	83,6	86,9	80,6	77,9	79,8	86,0	77,9	64,2	77,3	78,5
Salīdzinājumā ar 44. nedēļu (±)	2,5	4,7	3,5	7,0	4,3	6,7	-1,8	2,4	-13,3	1,8	2,5

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2018. gada 45. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) Nacionālā referenes laboratorijā tika izmeklēti 64 klīniskie paraugi elpceļu infekciju diagnostikai, no tiem vienā paraugā bija noteikts *A tipa (A/H3* apakštips) gripas vīruss (1,6% no izmeklēto klīnisko paraugu skaita) pacientam 30–64 gadu vecuma grupā.

No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk bija noteikti rinovīrusi (10), kā arī enterovīrusi (4), respiratori sincitiālie vīrusi (3), adenovīrusi (3), bokavīrusi (3) un koronavīruss (1).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cilvēka metapneimovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	RSV pozitīvo paraugu īpatsvars (%)
40.	31									10				5	15	48,4	0,0	0,0
41.	63								1	12		2	1	8	24	38,1	0,0	0,0
42.	43			1			2		1	9		2		4	19	44,2	0,0	0,0
43.	66	1			2		1	2	10	16				5	37	56,1	1,5	3
44.	65						2		11	8	1	7		6	35	53,8	0,0	0
45.	64	1						3	3	10		3	1	4	25	39,1	1,6	4,7
Kopā	332	2	0	1	2	0	5	5	26	65	1	14	2	32	155	46,7	0,6	1,5

Secinājumi

2018. gada 40.–45. nedēļā monitoringa iesaistītajās ģimenes ārstu praksēs gripas gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās AA EI gadījumos ambulatorajās iestādēs 45. nedēļā, salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu samazinājusies (par 4,1%). Visaugstākie saslimstības rādītāji tika reģistrēti bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

SIA RAKUS LIC Nacionālā references laboratorijā 2018. gada 45. nedēļā bija noteikts viens *A tipa* gripas vīruss. No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk bija noteikti rinovīrusi.

Kopumā kopš sezonas sākuma laboratorijā bija noteikti divi *A tipa* gripas vīrusi (43. un 45. nedēļā), to tiem viens bija tipēts kā *A/H1pdm* un viens – *A/H3* gripas vīruss.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://flunewseurope.org/>

2018. gada 44. nedēļā gripas aktivitāte Eiropas reģionā kopumā bijusi zema, viena valsts ziņoja par lokālo gripas izplatību (Īslande) un 15 valstis informēja par sporādisku gripas izplatību (Azerbaidžāna, Izraēla, Šveice, Malta, Čehijas Republika, Rumānija, Slovākija, Portugāle, Lietuva, Dānija, Norvēģija, Zviedrija, Somija, Igaunija un Lielbritānija (Anglija, Skotija un Ziemeļīrija)).

Gripas uzraudzības tīklā bija pārbaudīti 524 klīniskie paraugi, no tiem deviņos (1,7%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (4 – *A/H1N1pdm09*, 1 – *A/H3N2* un 4 – netipēti).

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštips	2018. gada 44. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	9	100,0	25	80,6
<i>A(H1N1)pdm09</i>	4	80,0	14	70,0
<i>A(H3N2)</i>	1	20,0	6	30,0
<i>A</i> netipēts	4	-	5	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi			6	19,4
<i>B/Yamagata</i> līnija			2	100,0
Nav noteikta līnija			4	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	9 (524)	1,7	31 (2492)	1,2

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus uzraudzības tīkla bija noteikti 148 gripas vīrusi, no tiem 133 (89,9%) *A tipa* (30 – *A/H1N1pdm09*, 13 – *A/H3N2* un 90 – netipēti) un 15 (10,1%) *B tipa* gripas vīrusi (līnija nav zināma).

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštips	2018. gada 44. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	133	89,9	431	84,7
<i>A(H1N1)pdm09</i>	30	69,8	106	56,4
<i>A(H3N2)</i>	13	30,2	82	43,6
<i>A</i> netipēts	90	-	243	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi	15	10,1	78	15,3
<i>B/Yamagata</i> līnija			3	100,0
Nav noteikta līnija	15	-	75	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	148 (10685)	-	509 (52360)	-

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Par smagu gripas izraisīto saslimšanu uzraudzību

Vairākas Eiropas reģiona valstis veic smagu gripas izraisīto saslimšanu uzraudzību.

Smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) uzraudzību veic 17 valstis.

2018. gada 44. nedēļā 13 valstis, kuras veic SARI uzraudzību, informēja par 815 SARI gadījumiem. Nevienā no 131 laboratoriski izmeklētā parauga gripas vīrusi nebija noteikti.

Kopumā kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) bija ziņots par 3285 SARI gadījumiem, no tiem vienā paraugā bija noteikts *A/H1N1pdm09*. No visiem (3281) SARI gadījumiem, kuros bija zināms pacientu vecums, 63,2% pacientu bija 0–4 gadu vecuma grupā un 19,4% pacientu bija 15–64 gadu vecuma grupā.

Par laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem intensīvās terapijas nodaļās (ITN) informē 12 valstis.

2018. gada 44. nedēļā bija ziņots par septiņiem pacientiem stacionāriem ITN, kuriem laboratoriski bija apstiprināta gripa, no tiem sešiem pacientiem bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi un vienām *B tipa* gripas vīruss.

Kopumā kopš sezonas sākuma no ITN bija ziņots par 17 gadījumiem, no tiem 15 (88%) gadījumos noteikti *A tipa* (8 – *A/H1N1pdm09* un 7 – netipēti) un divos (11%) – *B tipa* gripas vīrusi.

Par laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem citās slimnīcu nodaļās informē astoņas valstis.

2018. gada 44. nedēļā bija ziņots par trim pacientiem stacionāriem citās slimnīcu nodaļās, visiem pacientiem laboratoriski noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

Kopumā kopš sezonas sākuma citās slimnīcu nodaļās bija noteikti 16 (80%) *A tipa* (3 – *H1N1pdm09*, 2 – *H3N2* un 11 – netipēti) un četri (20%) *B tipa* gripas vīrusi.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

2018. gada 44. nedēļā 18 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis, kuras piedalās projektā EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*), ziņoja par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Projektā iesaistītajās valstīs kopējās mirstības rādītāji bija atbilstoši kopējās sagaidāmās mirstības līmenim šajā laika periodā.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē. PVO globālā tīkla informācija 29.10.2018.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Kopumā gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs saglabājās starp-sezonu līmenī. Dažas Dienvidēiropas un Dienvidaustrumāzijas valstis ziņoja par gripas pozitīvo paraugu skaita pieaugumu. Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte samazinājās. Visā pasaulē pārsvarā noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 114 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2018. gada 1. oktobra līdz 14. oktobrim (2018. gada 26. oktobra dati). PVO GISRS laboratorijās izmeklēti vairāk kā 89 996 paraugi, no tiem 2 890 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 2 432 (84,2%) noteikti *A tipa* un 458 (15,8%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 1 559 (80,1%) bija tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 387 (19,9%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 67 (62,0%) piederēja *B-Yamagata* līnijai un 41 (38,0%) *B-Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2018.–2019. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā ir iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs*
- *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-līdzīgs**
- *B/Colorado/06/2017- līdzīgs (B-Victoria/2/87 līnija)**

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trīs minētajiem komponentiem kā ceturtais ir iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)*

* 2018.–2019. gada sezonas gripas vakcīnas sastāvā divi komponenti ir atšķirīgi no 2017.–2018. gada sezonas vakcīnas komponentiem; *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)*-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgu vīrusu, savukārt *B/Brisbane/60/2008*-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *B/Colorado/06/2017*-līdzīgu vīrusu (*B/Victoria/2/87* līnija).

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/

Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē PVO rekomendē iekļaut šādu vīrusu antigēnus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs*
- *A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-līdzīgs;*
- *B/Colorado/06/2017-līdzīgs (B/Victoria/2/87 līnija)*

Četru-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē papildu trīs minētajiem kā ceturto komponentu PVO rekomendē iekļaut *B tipa* gripas vīrusu antigēnu:

- *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)*

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2018.–2019. gada AA EI un gripas monitoringa 2018. gada 45. nedēļā datus sniedza:

- 69 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits bija 108346 – 5,6% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- 38 vispārējās izglītības iestādes
- 36 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.